

Д. В. Приймаченко

Митна політика

МИТНА ПОЛІТИКА – складник внутрішньої та зовнішньої державної політики, що є сукупністю передусім економічних заходів щодо митної справи, спрямованих на захист національних інтересів та національної безпеки в політичній, економічній, соціальній, екологічній та інших сферах. Виконує екон., регулятивну, захисну, фіскал., інформ.-статистичну, міжнар.-політ. функції. На практиці М. п. насамперед виявляється в регламентуванні обсягу, структури та умов експорту й імпорту товарів та переміщення транспорту через державний кордон. Історично склалися 2 осн. форми М. п.: протекціоніст. і політика вільної торгівлі. Протекціоніст. М. п. спрямов. на створення найбільш сприятливих умов для розвитку вітчизн. виробництва та внутр. ринку. Її осн. цілей досягають шляхом запровадження високого рівня митного обкладення на імпортов. товари. На відміну від протекціонізму, політика вільної торгівлі припускає мін. рівень обкладення митом і спрямов. на заохочення ввозу іноз. товарів на внутр. ринок країни. Нині у кожній державі М. п. здійснюють згідно з чинним законодавством, міжнар.-правовими актами та усталеною практикою шляхом реалізації відповід. доктрин, стратегій, концепцій і програм внутр. і зовн. держ. діяльності. В Україні правові засади М. п. ґрунтуються на вимогах Конституції України, положеннях Митного кодексу України (2012), Законів України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (1991), «Про Митний тариф України» (2014), міжнар. договорів України. М. п. реалізують органи доходів і зборів, до яких належать центр. орган виконав. влади, що забезпечує формування та реалізує держ. податк. і митну політику – Держ. фіскал. служба України, митниці та митні пости. Проте формування і реалізація М. п. – склад. процес, участь у якому беруть всі три гілки держ. влади – законодавча, виконавча і судова. Крім цього, її здійснюють за участі суб'єктів господарювання, представників громад. об'єднань, ін. учасників сусп. відносин. М. п. є невід'єм. частиною екон. й зовн.-торг. політики держави, тому вона залежить від цілей і завдань заг. екон. стратегії уряду. Інституц. механізм формування та реалізації М. п. – система взаємодіючих суб'єктів (інститутів), що забезпечують цілісність, безперервність процесу регулювання сусп. відносин у митній галузі (ВР, КМ, Міністерство фінансів України), а також створюють необхідні умови для постійного задоволення найбільш суттєвих потреб об'єктів М. п. (Держ. фіскал. служба України); функціонал. – рац. сукупність форм, методів, способів, прийомів її формування та реалізації, порядок використання держ. інституціями

інструментів митного регулювання (митно-тарифні та нетарифні заходи тощо). Пріоритет. напрямами М. п. України у внутр.-політ. сфері є забезпечення неухил. дотримання прав і закон. інтересів суб'єктів господарювання і громадян, підвищення ефективності діяльності органів доходів і зборів, прозорість і відкритість при прийнятті управлін. рішень, інформування насел. України про стан митного регулювання та зміцнення на цій основі його довіри до посад. осіб органів доходів і зборів; недопущення неконтрольов. ввезення в Україну екологічно небезпеч. технологій, речовин і матеріалів, протидія митним правопорушенням; у зовн.-політ. сфері – проведення актив. міжнар. політики з метою створення сприятл. умов для прогресив. екон. і соц. розвитку України, повноправна участь у діяльності Всесвіт. митної організації та ін. міжнар. організацій, протидія поширенню зброї та засобів її доставки, військ. спорядження, поглиблення транскордон. співробітництва, адаптація законодавства України у митній сфері до законодавства ЄС.

Рекомендована література

1. Гребельник О. Митно-тарифна політика за умов трансформації економічної системи. К., 2001;
2. Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами. Дн., 2006;
3. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. // Відомості ВР України. 2012. № 44–45, 46–47, 48;
4. Митна політика та митна безпека України. Хм., 2013;
5. Мосякіна О. А. Системний підхід до поняття сутності митної політики та її ґенези // Теорія та практика держ. упр. і місц. самоврядування. 2016. № 1.

Бібліографічний опис:

Митна політика / Д. В. Приймаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-64698>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).